

Enkel evaluering

11.03.26

Søknader

I 2026 kom det inn 23 søknader innen søknadsfristens utløp. I tillegg ble tre søknader flyttet internt til denne ordningen fra tilskuddsordningen for frivillig aktivitet og deltakelse. To søknader er sendt til begge ordningene. Disse to søknadene behandles i frivillighetsordningen.

I 2025 kom det inn 47 søknader innen fristen og en søknad etter fristen. Det kom langt færre søknader i 2026, noe som er overraskende. En mulig forklaring er at mange fikk tildelt midler sent i 2025. De kan derfor ha valgt å bruke disse midlene videre i 2026, og dermed ikke søkt på nye midler i år.

Hvem har valgt å søke

I 2026 kom det inn søknader fra en videregående skole og en barne- og ungdomsskole, men ingen barnehager. Det kom også søknader fra flere frivillige- og ideelle organisasjoner, lag og foreninger, to frivilligsentraler og en kommune. I tillegg kom det to søknader om oppfølging av ungdom i straffegjennomføring.

I 2025 mottok vi søknader fra fire videregående skoler og en barneskole, men ingen ungdomsskoler eller barnehager. Det kom også søknader fra flere kommuner og frivilligsentraler, samt ni søknader om oppfølging av ungdom i straffegjennomføring.

Sammenlignet med 2025 er det som forventet at det i 2026 også kom søknader fra frivillige og ideelle aktører. Derimot var det uventet at det kom så få søknader om oppfølging av ungdom i straffegjennomføring. Ingen barnehager søkte i noen av årene. Det kom også betydelig færre søknader fra videregående skoler i 2026. Man kunne forvente flere søknader siden ordningen også eksisterte i 2025 og dermed skulle være bedre kjent, men slik ble det ikke.

Vurderinger basert på retningslinjene

Slik vi tolker retningslinjene og det skjønnsmessige vurderingsgrunnlaget for ordningen, er ikke kommuner en del av målgruppen som kan søke. Derimot regnes underliggende enheter som barne- og ungdomsskoler og barnehager som søknadsberettigede.

Vi har også vurdert at frivilligsentraler ikke kan søke. Dette skyldes at frivilligsentraler er organisert på ulike måter, enten organisert som frivillige organisasjoner, eller eid av kommunen. Dersom frivilligsentraler kunne søke, ville dette skape en uheldig forskjellsbehandling, der kommunale enheter ikke får tilgang til ordningen, mens frivillige organisasjoner med samme formål får det.

Som del av oppfølging av fylkestingets sak 78/24 ble ordningen utvidet til også å gjelde oppfølging av ungdom i straffegjennomføring som har fått reaksjoner gjennom Konfliktrådet eller Friomsorgen. Dette ble orientert om til hovedutvalget for utdanning og

folkehelse i sak 9/25. Denne utvidelsen kom etter at retningslinjene ble behandlet i hovedutvalget for utdanning og folkehelse i sak 6/25. Tilskudd til denne gruppen har derfor blitt vurdert noe mer fleksibelt sett opp mot de eksisterende retningslinjene.

Ser ordningen ut til å bidra til formålet

Alle søknadene har vært i tråd med formålet for ordningen, som er å støtte opp om folks evne til å mestre hverdagens krav, og bidra til at flest mulig opplever å bli sett og verdsatt.

Intensjonen med ordningen

Ordnningen er laget for å omfatte mennesker med rusproblemer. I tillegg skal den støtte helsefremmende og forebyggende aktiviteter for alle, samt en innsats for barn og unge som har begått lovbrudd. Dette gjør at målgruppen blir svært bred. Det er derfor behov for å tydeliggjøre innretningen på ordningen, slik at den blir mer målrettet og klar på hva som er hensikten. Dette samsvarer også med anbefalingene i evalueringen fra 2025.

Geografiske områder

Søknadene var også i år, som i fjor, i stor grad konsentrert rundt Kristiansand, Arendal og Grimstad.

Resultater

Rapportering fra tiltakene foreligger først i 2027.

Samarbeid og samordning

Søknadene er som i fjor vurdert av en intern arbeidsgruppe sammensatt fra ulike fagområder. Denne arbeidsformen fungerer godt og vil videreføres i 2027.

Ressursbruk og fordeling

I vurderingen har vi lagt både retningslinjene for ordningen og skjønn til grunn. Retningslinjene vektlegger at midlene skal fordeles mellom ulike geografiske områder, og at det skal være en god balanse mellom tiltak for personer med rusproblemer og tiltak for øvrige målgrupper.

Læringspunkter og anbefalinger for videre arbeid

Evalueringen fra 2025 viser at det er behov for å presisere og tydeliggjøre hvem som kan søke, og hvem som er i målgruppen for ordningen. I dag kan mange ulike aktører søke, og målgruppen er bred, slik retningslinjene er utformet. Oppfølging av ungdom i straffegjennomføring ble inkludert i ordningen etter at retningslinjene ble vedtatt. Dette bør derfor innarbeides i retningslinjene. En klarere avgrensning av hvem som kan søke, vil gjøre det lettere å forstå målgruppen og gi en mer målrettet behandling av søknader. Evalueringen fra 2025 anbefaler at retningslinjene revideres i løpet av 2026.

Restmidler

Fylkeskommunedirektøren foreslår allerede nå å avgrense hvem som kan søke på restmidlene, i tråd med anbefalingene fra evalueringen i 2025. I tillegg ønsker vi å

avgrense temaet for utlysningen, slik at midlene ikke kan brukes til et spekter av tiltak, men målrettes mot rus og kriminalitetsforebygging blant ungdom.

I 2026 er omtrent halvparten av søknadene rettet mot tiltak for de som strever med rus, mens den andre halvparten handler om forebygging for andre sårbare grupper. Tiltak som styrker skolemiljø, inkludering, tilhørighet, fritidstilbud, familier og psykisk helse er viktige for å hindre rekruttering til kriminalitet. Selv om ordningen også skal ivareta oppfølging av ungdom under straffegjennomføring, er det et tydelig behov for å satse mer på forebygging og sikre at flere ungdommer får muligheten til å delta aktivt i samfunnet. Politiets trusselvurdering for 2026 viser også en tydelig prioritering av forebygging av ungdomskriminalitet og kriminelle nettverk. Fylkeskommunedirektøren har allerede startet et samarbeid med videregående skoler og Politiet om dette.

Til høsten vil vi lyse ut restmidlene på en mer målrettet måte. Midlene skal denne gangen rettes mot rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid blant ungdom. Aktører som jobber med dette – som kommuner, frivillige organisasjoner og statlige aktører – vil kunne søke.

Siden dette gjelder restmidler, vil vi behandle søknadene med noe større fleksibilitet enn det som står i dagens retningslinjer. Målet er å støtte det viktige arbeidet som allerede foregår i regionen, og sikre at midlene brukes på en mest mulig treffsikker måte.